

TYVERIET

av Romerikes Blad

Kort oppsummering

16. juni i fjor – snaue to uker før Romerikes Blad publiserte sin sak – hadde en shortsledd Rødt-leder spankulert inn på Oslo lufthavn på vei til et bryllup i Italia. Partiet Rødt hadde i flere år hatt vind i seilene og levert gode valgresultater – mye takket være den populære partilederen Bjørnar Moxnes.

På flyplassen ble det denne dagen stjålet et par Hugo Boss-briller til en verdi av 1.199 kroner.

30. juni kunne Romerikes Blad fortelle offentligheten at det nettopp var Bjørnar Moxnes som hadde tatt brillene – og 25 dager senere gikk den populære partilederen av.

Innsender:

Espen Børrestuen, Steffen Zachariassen og Martin Holterhuset.

Kontaktperson:

Espen Børrestuen – espen.borrestuen@rb.no (tlf.: 996 03 679)

Publisert: Fredag 30. juni 2023

Lillestrøm, 15.01.2024

Innholdsfortegnelse:

1. Innledning	2
2. Metode og motstand	3
2.1. Kildepleie	4
2.2. Kildekritikk	4
2.3. Motstand fra Rødt	4
3. Nyhetsverdi, originalitet og vesentlighet	6
4. Konsekvens	6
5. Lenker	7

1. Innledning:

Det var varmt i været og ordentlig sommer på Romerike da mesteparten av staben i RB var på vei hjem fra jobb 27. juni 2023. For deler av redaksjonen ble det imidlertid en hektisk ettermiddag etter at vi ble tipset om at en kjent og høytstående politiker hadde blitt tatt for tyveri på Oslo lufthavn Gardermoen.

Kilden som tipset redaksjonen var troverdig, og jobben med å få bekreftet opplysningene og få Moxnes i tale begynte umiddelbart. Vi skjønte selvsagt at dette var en sak det var stor interesse for, og at vi var i en konkurransesituasjon. Vi måtte derfor tenke grundig gjennom hvert eneste skritt vi skulle ta.

Frykten var at våre undersøkelser skulle utløse at andre redaksjoner fikk ferten i saken.

Flere journalister ble koblet på, og målet var flerdelt:

- * Hvordan kunne vi verifisere opplysningene?
- * Hvem kunne vite?
- * Hvordan skulle vi få tak i overvåkingsvideoen?
- * Hvordan skulle vi alternativt få tak i stillbilder fra videoen?
- * Fantest det andre dokumenter vi kunne få tak i?
- * Hvilke kilder burde vi nærme oss med varsomhet?
- * Hvilke kilder skulle IKKE kontaktes foreløpig?
- * Hvordan skulle vi gå fram overfor Moxnes uten at han selv gikk til noen andre, og uten at han skulle forsøke å spille ut historien selv i sosiale medier?

I tillegg til at kilden vår var troverdig, fikk vi ganske snart også bekreftet at det var opprettet en straffesak.

Skup-juryen selv indikerer at de ser på 12 kriterier. Vi mener vi oppfyller 10 av disse: Nyhetsverdi, konsekvenser, egne undersøkelser, motstand, vesentlighet, dokumentasjon, kildekritikk, kildehåndtering, etiske problemstillinger og formidling.

Vi vil i denne metoderapporten imidlertid være ærlige på at vi ikke har tatt i bruk banebrytende metode, men heller tatt i bruk god, gammeldags journalistisk metode: Nemlig mye mas, god kildepleie og innsynsbegjæringer.

2. Metode og motstand:

2.1. Kildepleie

Som nevnt kom tipset til Romerikes Blad fra en så troverdig kilde at man aldri var i tvil om at det lå noe i saken. Det er samtidig et langt og nitidig kildearbeid som førte til at det nettopp var Romerikes Blad som fikk informasjonen og ikke en av hovedstadsavisene. En del av arbeidsmetoden til journalistene i RB består av hyppig og tett kontakt med kilder i ulike deler av samfunnet, og det var dette som skulle vise seg å være avgjørende.

2.2 Kildekritikk og egne undersøkelser

Selv om vår kilde var svært troverdig, måtte vi som alltid gjøre egne undersøkelser. Det medførte at vi kun timer etter publisering kunne presentere det første stillbilde av partilederen i gjerningsøyeblikket.

Deler av våre egne undersøkelser besto i å jobbe intenst opp mot blant annet politiet. Og på et tidspunkt fikk vi – etter vårt syn – en form for bekreftelse på at det var opprettet en straffesak.

Etter å ha vært i kontakt med våre kilder i politiet, kom vi i kontakt med én person som ga oss navn på påtaleansvarlig etter at vi hadde presentert hva vi jobbet med og hvem som var involvert. Politiadvokaten som da ringte oss umiddelbart, nektet oss innsyn i straffesaken og ville heller ikke bekrefte eller avkrefte at Moxnes var innblandet. Vi fikk uansett da en bekreftelse på at det fantes en straffesak.

På telefon opplyste også politiet at de ikke kan kommentere saken før saken var offentlig kjent og den omhandlede personen – Bjørnar Moxnes i dette tilfellet – selv bekreftet saken.

Det medførte at vår første versjon av saken gikk uten kommentar fra politiet. 55 minutter etter vår publisering var også politiet enige i at saken da var offentlig kjent – og de bekreftet forelegget som Moxnes var ilagt 16. juni.

«Politiet kan bekrefte at omhandlet person ble ilagt et forelegg på 3000 kroner for mindre tyveri, jf. straffeloven § 323. Forelegget ble skrevet i dag den 30.06.23 og sendt til siktede.

Grunnlaget for forelegget er at han "fredag 16. juni 2023 kl. 17.36 på butikken Travel Retail Norway på Gardermoen flyplass i Ullensaker tok han et par solbriller av merket Hugo Boss, til en verdi av 1199 kroner, og gikk ut av butikken uten å gjøre opp for seg".

Politiet har ikke noe å tilføye om hendelsesforløpet, utover at politiet har vurdert at både de subjektive og objektive vilkårene for straff i dette tilfellet er oppfylt», skrev politiets påtaleansvarlig i en e-post til Romerikes Blad klokka 15.21 fredag 30. juni.

2.3 Motstand fra Rødt

Underveis i en hektisk uke la vi flere slagplaner, men uansett så vi ingen grunn til at Moxnes skulle nekte for at han hadde vært involvert i en hendelse på taxfree-butikken.

Hvilken versjon han ville gi ga også utslag i form av at vi la flere strategier for vårt arbeid.

Onsdag gikk vi direkte på Moxnes for første gang. Problemet er bare at Moxnes, som er kjent for å svare på telefonen raskt, nektet å svare da våre journalister ringte.

Han besvarte ikke våre telefonoppringninger, og ringte heller ikke tilbake.

Vi kunne ikke utelukke at partiet ville tenke strategi, og selv gå ut med nyheten straks de skjønnte at vi visste, så vi kontaktet onsdag ikke partiet direkte.

Heller ikke torsdag fikk vi svar fra Moxnes direkte. Men vi fortsatte å samle informasjon til en sak.

To av våre journalister var også på hjemmebesøk ved Moxnes-villaen på Nordstrand. Men flere timer i boligstrøket ga heller ikke utslag i form av et møte.

På samme måte klarte vi ikke å støte på Moxnes ved Rødts kontorer i Oslo sentrum. Vi forsøkte da også å få kontakt med Rødt-lederen gjennom Stortingets sentralbord.

Torsdag kontaktet vi Rødt for første gang.

Pressesekretæren, som insisterte på at alle spørsmål måtte sendes på mail før Moxnes ville svare, opplyste overfor oss at Moxnes var syk og derfor ikke kunne stille til intervju, verken fysisk eller via telefon.

På Rødt-kontoret sa de imidlertid at Moxnes var svært opptatt med møter.

Og på Facebook la Moxnes selv ut Some-innlegg av både pride-besøk og valgkampstands. At han var for syk til å prate med Romerikes Blad var derfor neppe korrekt, men det hjalp oss uansett lite i jakten på svar.

Vi ønsket på det tidspunktet ikke å avsløre hva saken dreide seg om, i frykt for at partiet da ville ta regien selv.

Rødt avviste alle våre argumenter, og fastholdt kravet om å få spørsmål på mail.

Vi sendte samme dag tekstmelding til Moxnes, der vi sa vi måtte snakke med ham og beskyldninger rettet mot ham (uten å si konkret hva det dreide seg om). Tekstmeldinga ble ikke besvart. Torsdag ettermiddag var Moxnes i sosiale medier, og besøkte både Pride-stand og LOs sommerpatrulje. Så syk var han dermed ikke.

Fredag endte det hele med en lengre og noe tilspisset debatt mellom ansvarlig redaktør og pressesekretær om hvorvidt Romerikes Blad skulle tillate seg å sende spørsmålene til Moxnes' stortingsmail, en innboks som også leses av hans politiske rådgivere.

Da RB til slutt ga etter, så hadde vi gjort klar to versjoner av første artikkel – en med artikkelen slik den ble (dog uten svar fra Moxnes), og en der vi

tok høyde for at Rødt hadde sendt ut pressemelding eller lignende etter press fra RB.

Rødt fikk på sin side en to timers frist til å svare på våre spørsmål. Fem minutter før fristens utløp fikk vi svar om at Moxnes ville svare på mail om 15 minutter.

Da mailen tikket inn sto ble det hektisk aktivitet på desken både hos journalister, frontsjef, nyhetssjef og redaktør. Saken ble publisert på rb.no klokka 14.27 fredag 30. juni – fire dager etter vi mottok tipset.

3. Nyhetsverdi og vesentlighet

«Dette her er ingen vanlig tyverisak. Dette er årets politiske sak. By far. RB!!!»

Det var en av de første tilbakemeldingene vi fikk etter å ha publisert avsløringen i slutten av juni. Meldingen kom fra en anerkjent politisk kommentator i presse-Norge. At interessen for saken var stor, var det liten tvil om. Kort tid etter vår publisering var selvsagt tyveriet på topp hos alle aviser i Norge.

Gjennom store deler av sommeren 2023 var det tyverisaken som preget nyhetsbildet i Norge. Moxnes-saken var ikke den eneste politiske skandalen i fjor, men den kickstartet valgdekningen for mange av redaksjonene og ga utvilsomt konsekvenser foran høstens valg.

4. Konsekvens

Den umiddelbare konsekvensen av vår publisering var at Bjørnar Moxnes beklaget det han hadde gjort. Han ble også kort tid senere sykemeldt. Den videre mediedekningen, både fra RB og andre aviser, tydeliggjorde at partilederen ikke hadde lagt alle kortene på bordet da Romerikes Blad konfronterte ham – noe som til slutt førte til Moxnes' avgang som partileder.

Moxnes-saken ga Romerikes Blad en lang rekke saker, og ikke minst et betydelig antall siteringer i andre nettaviser, tv-kanaler og podkaster gjennom sommeren. Saken er også et bevis på at lokalaviser kan stå bak noen av de største avsløringene.

5. Lenker

30. juni 2023: RB avslører: Partileder tatt for tyveri på Gardermoen

<https://www.rb.no/rb-avslorer-partileder-tatt-for-tyveri-pa-gardermoen/s/5-43-2052048>

30. juni 2023: Tatt for tyveri på Oslo lufthavn – her er Bjørnar Moxnes fanget av overvåkingskameraet

<https://www.rb.no/tatt-for-tyveri-pa-oslo-lufthavn-her-er-bjornar-moxnes-fanget-av-overvåkingskameraet/s/5-43-2053863>

1. juli 2023: Moxnes Beklager: – Er så dumt at det er vanskelig å beskrive

<https://www.rb.no/moxnes-beklager-er-sa-dumt-at-det-er-vanskelig-a-beskrive/s/5-43-2053957>

1. juli 2023: Hvor lenge blir han sittende? (Kommentar)

<https://www.rb.no/hvor-lenge-blir-han-sittende/o/5-43-2053979>

2. juli 2023: – En surregjøk som har fått panikk

<https://www.rb.no/en-surregjøk-som-har-fatt-panikk/s/5-43-2054159>

3. juli 2023: Nestlederen etter RB-avsløring: – Da ny informasjon kom fram, framsto det mer alvorlig

<https://www.rb.no/nestlederen-etter-rb-avsloring-da-ny-informasjon-kom-fram-framsto-det-mer-alvorlig/s/5-43-2055119>

22. juli 2023: Skoleeksempel på hvordan politiske kriser ikke bør håndteres (Kommentar)

<https://www.rb.no/skoleeksempel-pa-hvordan-politiske-kriser-ikke-bor-handteres/o/5-43-2066419>

24. juli 2023: Bjørnar Moxnes går av som Rødt-leder etter RB-avsløring

<https://www.rb.no/bjornar-moxnes-gar-av-som-rodt-leder-etter-rb-avsloring/s/5-43-2066849>

24. juli 2023: RB-redaktør: Moxnes hadde ikke noe valg (Kommentar)

<https://www.rb.no/rb-redaktor-moxnes-hadde-ikke-noe-valg/o/5-43-2066886>

24. juli 2023: Moxnes trakk seg: Rødt-ledelsen angret ikke på noe underveis

<https://www.rb.no/moxnes-trakk-seg-rodt-ledelsen-angret-ikke-pa-noe-underveis/s/5-43-2066918>